

REMISSVAR

2026-02-11

Dnr: BO 2025-0322

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen (SOU 2025:90)

(dnr Fi2025/01631)

Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Barnombudsmannen arbetar för att motverka våld mot barn. Barn och unga ska skyddas mot alla former av våld. Skydd mot våld stärker också rätten till bästa möjliga hälsa och barns rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnad på.¹ Att vara barn och leva med skyddade personuppgifter är inte sällan en konsekvens av våld som en förälder har utövat mot barnet eller den andra föräldern. Det kan vara en svår verklighet att leva med hot om våld och tvingas hålla sig gömd. Det är av yttersta vikt att samhället vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att underlätta situationen så mycket som möjligt för de personer som lever med skyddade personuppgifter, inte minst vad gäller barn. Det är tydligt att det finns brister i dagens ordning och att personer som lever med skyddade personuppgifter är en utsatt grupp, vilket framkommer både i den aktuella utredningen och i de rapporter som Jämställdhetsmyndigheten tidigare skrivit.²

Barnombudsmannen tillstyrker de förslag som utredningen lägger i kapitel 10 som lagfäster hur arbetet med postförmedling till personer som lever med skyddade personuppgifter ska ske, där Skatteverket är föreslagen ansvarig myndighet. Barnombudsmannen anser att det är bra att Skatteverket ska få större möjligheter att undersöka försändelser, vilket kan vara avgörande för att upptäcka spårningsbar elektronik, exempelvis airtags enligt kapitel 10.6–10.7. Om förslagen genomförs behöver det följas upp hur denna möjlighet används, hur ofta och vilka resultat det ger. Likaså bör den föreslagna begränsning i storlek och vikt på vilka försändelser som ska kunna förmedlas i kapitel 10.5 följas upp för att se hur det eventuellt drabbar personer som lever med skyddade personuppgifter.

När det gäller den föreslagna informationsinsatsen om de nya reglerna i kapitel 10.16 vill Barnombudsmannen framhålla vikten av att informationen anpassas för barn och även för personer som lever med intellektuell funktionsnedsättning och personer som inte har svenska som modersmål.

¹ Se artiklarna 19, 24 och 12 i barnkonventionen.

² Jämställdhetsmyndigheten (2022), *Skyddade personuppgifter – oskyddade personer* och Jämställdhetsmyndigheten (2022) *86 GÖMDA KVINNOR OCH DERAS 128 BARN, Djupintervjuer med kvinnor som inte kan synas men vill bli hörda*

Barnombudsmannen vill i sammanhanget framhålla att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att stärka skyddet för personer som lever med skyddade personuppgifter.

- Barn som lever med skyddade personuppgifter på grund av våld från ena föräldern mot den andra föräldern och/eller mot barnet ska aldrig tvingas till umgänge med den våldsutövande föräldern.
- Alla som lever med skyddade personuppgifter bör få en kontaktperson och samordnare från socialtjänsten. Detta är särskilt angeläget för barn och unga som har varit placerade utanför det egna hemmet, exempelvis i familjehem eller HVB, som kan behöva hjälp att söka fortsatt skydd vid flytt till eget boende samt hjälp att upprätthålla skyddet.
- Skyddade personuppgifter ska inte behöva sökas om vartannat år, enligt dagens kriterier, där ett lyckat skydd utan hot och trakasserier i vissa fall tas som intäkt för att personen som skyddas inte längre är i behov av skydd.
- Regeringen bör ge Skatteverket i uppdrag att ta fram en informationsportal som riktar sig till både professionella och personer som lever med skyddade personuppgifter. Detta för att samla information om skyddade personuppgifter och där bör även råd finnas tillgängliga om hur man kan arbeta för att upprätthålla skyddet över tid. Informationen i en sådan portal behöver vara anpassad för barn, och även för personer med funktionsnedsättningar och personer som inte har svenska som modersmål.

Beslutet har fattats av barnombudsmannen Juno Blom. Föredragande i ärendet har varit juristen Sara Platten Bäckström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Tove Björnheden deltagit.

Juno Blom
barnombudsman